

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. An aliqua res à causa secunda à se distincta per verum & directum
influxum conseruari postulet?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

poterit. Verùm inprimis retorqueo argumētum in aduersarios : quia iuxta ipsos , durationes successiuæ non interruptæ rei debentur : at semel interruptæ ei non debentur : ergo similiter durationes non interruptæ à re duranti produci naturaliter poterunt , quin ob id si interruptantur , & semel amittantur , ab ea naturaliter produci possint , aut debeant. Deinde homo & causa potentia visuæ in se , sicuti quævis essentia proprietates suas causat : at homo semel amissa potentia visuæ eam naturaliter recuperare non potest : ergo similiter quamuis res durationum suarum causa sit , non ob id eas semel interruptas iterum continuare poterit. Quod autem aqua calorem amissum recuperare possit , non ideo est , quia eum utcumque producere potest , sed ob specialem actiuitatem aquæ , quæ nobis experientia innotescit. Quod si quis tamen durationes successiuas à re durante non naturaliter , sed solum diuinitus produci posse contendat , ob id nimium cum eo disceptare nolim. Tandem contra hanc assertionem opponi potest , & solet ; conseruationem rei ad solum esse primarium , & indiuisibile rei terminari , & à prima productione non distingui. Verùm huic obiectioni cap. antelapso fusè factum est satis.

CAPVT III.

An aliqua res à causa secunda à se distincta per verum, & directum influxum conseruari possulet?

[15.]

Assero primò : nullus effectus , siue substantialis , siue accidentalis sit , à causa vniuoca creata in conseruari pendet : ita P. Suarez disput. 21. Metaphys. sect. 3. n. 4. Probatur primò : quia duæ res eiusdem speciei , qualescunque sint , inuicem ita comparata esse non possunt , vt quævis earum postulet essentialiter ab altera conseruari : aliàs alterutra ab altera simul , & semel conseruaretur : & sic daretur mutua prioritas à nobis supra impugnata : nec etiam vna sola earum ab alia conseruari essentialiter postulare , aut exigere potest ; cum enim sint eiusdem speciei ambæ , cur vna earum potius , quàm alia eam exigentiam habeat ? Cum ergo ambæ simul eam exigentiam habere nequeant , & altera earum præ alia eam habere nequeat ; sanè neutra eam exigentiam habere poterit. Pendere autem in conseruari ab aliquo est exigere conseruari ab illo : & sic nulla res ab alia eiusdem speciei , siue vniuoca in conseruari pendere poterit. Dñde id ipsum à posteriori suaderi potest : quia homo ab homine productus sine eo conseruatur : & ignis sine igne eum primo producente ; ac calor sine calore à quo primo profectus est , conseruantur : numquam ergo effectus à causa vniuoca in conseruari dependet.

16.]

Assero secundò : quoties effectus est substantialis , numquam à causa æquiuoca creata in conseruari dependet : ita etiam P. Suarez vbi supra , & Capreolus in 2. distinct. 1. quæst. 2. art. 2. ad 4. Probatur : quia aut sermo est de iis substantiis , quæ à solo Deo producuntur : quales sunt Angeli , animi rationales , cæli , elemen-

De act. conseru. corp. natur.

ta , & hæ substantiæ , sicut à causa secunda æquiuoca in fieri , siue primo esse non dependent , ita non est , cur ab iis in conseruari dependent. Aut sermo est de iis substantiis , quæ non à solo Deo , sed etiam ab aliqua causa secunda producuntur , & hæ etiam à causa secunda in conseruari non dependent. Quamuis enim mulus ab equo , velut à causa æquiuoca generetur , ac primò producatur , ab eo tamen in conseruari non dependet , cum sine eo experientia teste conseruetur : & quamuis aurum in visceribus terræ à sole generetur , ac primò producatur , non propterea à sole in conseruari dependet , cum absente sole conseruetur : cur ergo idem de quouis effectui substantiali comparatione cuiusvis cause æquiuocæ dici non debeat ? Ratio à priori huius assertionis à D. Thoma , & Soario ea traditur : quia nunquam vna substantia pendere potest ab alia immediatè , sed tantum medio accidenti , quod saltem inadæquatè in substantiam influat : cum ergo substantia accidenti imperfectior sit , non poterit in conseruari ab influxu accidentis dependere , quantumcunque semel dependenter ab accidenti primò existat. Verùm in primis substantia ab influxu accidentis etiam partiali pendere non potest , vt supra lib. 4. ostendi : quare falsum principium ab his Authoribus assumitur. Deinde eo gratis admissio , non conspicio , cur sicut substantia , non obstante imperfectione accidentis , ab eo in fieri dependet , & etiam ea non obstante ab accidentis influxu etiam in conseruari dependere non possit ? Quare genuina assertionis ratio est , natura substantiarum nobis sensu , & experimento cognita.

Assero tertio : effectus accidentalis interdum à causa æquiuoca in conseruari dependet , interdum vero ab ea in conseruari non dependet : ita P. Suarez supra : prioris generis sunt ; lux , quæ à sole non minus in fieri , quàm in conseruari dependet ; & species intentionales sensuum externorum , quæ etiam ab obiectis , à quibus emittuntur , in conseruari dependent , & absentibus earum obiectis pereunt , & euanescent ; & etiam actus vitales , qui proculdubio non solum in fieri , verum etiam in conseruari à potentiis vitalibus dependent. Posterioris generis sunt , calor , qui à luce in fieri , non tamen in conseruari dependet , & ab igne etiam saltem mediatè in fieri , nullo modo tamen in conseruari dependet ; impetus , qui ab impellente in fieri , non tamen in conseruari dependet , & absque contactu impellentis aliquantisper perseuerat ; habitus , qui ab actu in fieri , non tamen in conseruari dependet ; ac demum figura , siue forma artificiosa ab artifice eam imprimente nequam dependens. Plura exempla cuius procliu erunt.

Ratio autem disparitatis inter utrosque effectus , præter vtriusque naturam nobis sensu , & experimento compertam , ea mihi se se offert : quia accidentia prioris generis contrario carent : vnde , si in conseruari à suis causis non penderent , nunquam naturaliter interire possent. Cur enim lux v. g. vbi sine sole existere possit , semper naturaliter existere , & conseruari nequeat , cum numquam vilius agentis contrarietate impetatur : eadem est ratio de speciebus intentionalibus

17.]

18.]

tentionalibus sensuum extremorum, si quæ dantur: eadem etiam de pluribus actibus vitalibus qui omni contrario destituti sunt. Neque enim visio verbi gratia contrarium vllum positum sortitur, nec auditio, neque apprehensio simplex, nec vllus actus vitalis præter iudicium, aut amorem efficacem. Cur autem iudicium, & amor efficax, & cum illis reliqui actus vitales in conseruari à potentiis vitalibus dependant, in aperto est: siquidem sunt actus vitales non solum in fieri, sed etiam in conseruari: neque enim in fieri sunt vitales, & in conseruari sint transeuntes, haud aliter, ac aliquid in fieri homo, & in conseruari equus esse non potest. Cum igitur eiusmodi actus etiam in conseruari sunt vitales; omnis autem vita ab intrinseco esse debeat: sanè ij actus in conseruari ab intrinseco, siue à suis potentiis vitalibus esse debent. Hæc autem ratio in accidentibus prioris generis non militat: neque enim sunt vitales (vt ab hoc vltimo incipiam:) neque etiam contrario carent; siquidem calor contrario gaudet: eademque est ratio de reliquis primis qualitibus; habitus etiam habitui contrariatur: figura quoque oppositam figuram habet, vt constat ex diuisione figuræ in planam, rectam, & curuam, circularem, & non circularem; aliasque, quas mathesis indagat: impetus etiam contrarium habet, quidquid dubitet P. Suarez supra sect. 3. à num. 33. vnus enim impetus alij impetui opponitur, alioque sursum, alio deorsum, alio dextrorsum, alio sinistrorsum agimur.

Videò D. Thomam aliam rationem discriminis tradere inter lucem, & calorem; & ideo hunc retineri ab aqua cessante actione ignis, illam vero ab aëre neutiquam retineri cessante actione solis: Quia, inquit, materia aque est susceptiua caloris ignis secundum eandem rationem, quæ est in igne; aër vero non est susceptiua luminis secundum eandem rationem, quæ est in sole. Verum hæc ratio nulla ratione sustineri potest, primò: quia lucem aëris lucemque solis diuersæ speciei esse, abique vllò fundamento supponitur; & oppositum longè verisimilius est. Deinde, esto lux aëris à luce solis diuersæ rationis sit; cur vna absque altera conseruari nequeat? sicut impetus ab impellentis contractu diuersæ rationis est, & tamen sine illo conseruari potest, esto ab illo in fieri dependeat. Rursus, lux aëris alteris saltem est eiusdem rationis cum luce ignis, & tamen lux ab actione ignis in fieri dependens sine ea conseruari nequit: ergo similiter quamuis calor aëris sit eiusdem rationis, &c.

Cæterum, præfata ratio aliter intelligi potest vt calorem recipi in aëre secundum eandem rationem, quæ est in igne, sit; non tam vtrumque calorem esse eiusdem speciei, quam calor rem aëris disponere ad formam substantialem ignis: ideoque formam, siue rationem, quæ cum forma sæpè coincidit; formam, inquam, rationemque ignis esse eandem in igne, & in aëre; in illo formaliter, & in actu secundo; in hoc vero radicaliter, & in actu primo ratione suæ dispositionis, quæ ei viam sternat. Vnde mirum non esse, si calor, qui in igne conseruatur, in aëre etiam conseruetur: quod autem in vno semper, in alio aliquantulum tantum conseruetur, ideo est: quia in vno est forma, siue ratio

R. P. Lyncei Philosophia Tom. II.

ignis formaliter; in alio vero radicaliter. Cæterum lux non est in hoc sensu in aëre secundum eandem rationem, quæ est in sole; cum non disponat aërem ad recipiendam formam solis. Hanc autem fuisse mentem D. Thomæ docet Suarez vbi supra, & constat ex verbis eiusdem ibi: aër natus non est recipere lumen secundum eandem rationem, secundum quam est in sole: & exponit, vt scilicet recipiat formam solis, quæ est principium luminis: statimque concludit: & ideo quia non habet radicem in aëre, statim cessat lumen cessante actione solis.

Verum nec sic intellecta ratio satisfacit: tum, quia non video quid referat, calorem disponere ad formam substantialem ignis, vt sine concursu ignis conseruari possit: potius etiam, quia disponit ad formam ignis postulare deberet præsentiam ignis, à quo forma ad quam disponit, produci posset: tum etiam, quia impetus & habitus ad nullam formam substantialem disponunt, & tamen conseruantur sine concursu eius, à quo primò producuntur. Cur ergo lux, quamuis ad formam solis non disponat, conseruari tamen nequeat sine concursu solis, à quo primò producitur?

CAPVT IV.

An quavis res à causa prima per immediatum, directumque influxum conseruari possulet?

Quamuis creaturam maximam, & minimam à Deo conseruari constat ex illo Actor. 17. ibi: In ipso viuimus, mouemur, & sumus: & Sapient. 7. ibi: Omnibus mobilibus mobilior est sapientia, attingit autem vbique: & cap. 8. ibi: attingit à fine usque ad finem fortiter, & disponit omnia suauiter: & Ioan. 5. Pater meus usque modo operatur: & Pauli ad Coloss. 1. ibi: Omnia per ipsum, & in ipso creata sunt, & ipse est ante omnes, & omnia in ipso constant: & Sapient. 11. quomodo posset aliquid permanere, nisi tu voluisses? aut quod a te vocatum non esset, conseruaretur? Quod autem his, & similibus verbis Deus per verum, & immediatum influxum creaturarum omnium causa conseruatiua asseratur, perspicuum est: siquidem Deus asseritur vera, & propria causa conseruatiua creaturarum, cum verba sacræ paginæ in proprio, & vero, non verò in translatio sensu accipienda sint, quoties ratio aliqua oppositum manifestè non suadet: at sola causa immediatè conseruatiua vera, & propria causa conseruatiua est, sicut sola causa immediatè primò productiua propria causa productiua est, vt supra lib. 3. tr. 1. ostendimus.

Deinde Deum per immediatum, verumque influxum esse causam conseruatiuam omnis creaturæ perspicuè docent Patres: Augustinus lib. 4. de Genesi ad liter. c. 12. Chrysost. hom. 2. in epist. ad Hæbr. Ambrosius lib. 7. in Lucam c. 13. Dionys. de diuinis nominib. cap. 19. Origene lib. 2. Periarcon Damascen. lib. 1. cap. 3. de fide orthodoxa. Prosper sent. 177. ex Augustino vbi supra relato Greg. lib. 2. moral. c. 12. Bern. ferm. 6. in dedicat. Ecclesiæ. Hugo de S. Victore, necnon complu-